

ความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทกับประกันภัยในธุรกิจประกันวินาศภัย

นายสาว เคือนฉาย สิงห์เทพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-638-320-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SOLVENCY SURVEILLANCE IN THE PROPERTY-LIABILITY
INSURANCE INDUSTRY**

MISS DUANCHAI SINGETHEP

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

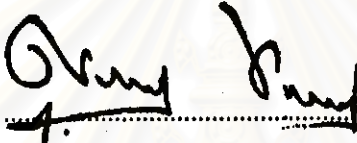
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-626-320-4

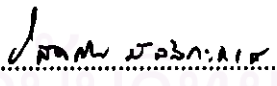
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทรับประกันภัยในธุรกิจประกันวินาศภัย
ไทย นางสาวเดือนฉาย สิงห์เทพ
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสตะถิธร มัลลิกะมาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

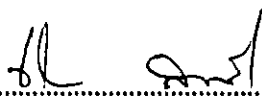

.....บัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุมา ยัยกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสตะถิธร มัลลิกะมาส)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศา พงษ์วิเศษกุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชโยดม สุวพรรณี)

เดือนฉาย ลิขสิทธิ์ : ความสามารถในการชำระหนี้ของ บริษัทฯ รับประกันภัยในธุรกิจประกัน
วินาศภัย (SOLVENCY SURVEILLANCE IN THE PROPERTY-LIABILITY INSURANCE
INDUSTRY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.โสภณิธร มัลลิกะมาส . 98 หน้า .

ISBN 974-626-320-4

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการชำระหนี้ของ บริษัทฯ รับประกัน
ภัยในธุรกิจประกันวินาศภัย โดยพิจารณาว่ามีปัจจัยใดที่เป็นตัวกำหนดความมั่นคงของธุรกิจประกันวินาศภัย
ซึ่งในการศึกษานี้ได้ศึกษาในกลุ่มรวมทั้งอุตสาหกรรม และได้แบ่งกลุ่มของธุรกิจแยกศึกษาเป็น 6 กลุ่ม คือ
กลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก กลุ่มธุรกิจขนาดกลาง และกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ โดยในการจำแนกได้ใช้มูลค่าของเบี้ย
ประกันภัยรับรวมสุทธิทุกประเภทและมูลค่าของเงินกองทุนเป็นเกณฑ์ในการจำแนก โดยมีช่วงเวลาของการ
ศึกษาทั้งสิ้น 5 ปีคือ ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537 ใช้ข้อมูลจากบริษัทฯ รับประกันวินาศภัยจำนวน 61 บริษัท
โดยข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลภาคตัดขวางร่วมกับข้อมูลอนุกรมเวลา และในการศึกษาได้ใช้แบบจำลองทางเศรษฐ
มิติโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบทั่วไปเป็นตัวทดสอบแบบจำลอง

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการชำระหนี้ของธุรกิจประกันวินาศภัยในประ
เทศไทยในภาพรวมทั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ ปัจจัยการจ้างงานทางด้านบริการรับประกันภัยรถยนต์และกาประกัน
ภัยเบ็ดเตล็ด ปัจจัยการเข้าจ้างงานจากทางธนาคารพาณิชย์ ปัจจัยมูลค่าหุ้นสามัญต่อสินทรัพย์ ในขณะที่ปัจจัยมูล
ค่าเงินกองทุนและการเข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนในตลาดหลักทรัพย์มีผลน้อยมาก แต่เมื่อทำการศึกษาจำ
แนกออกเป็นกลุ่มพบว่า หากเมื่อจำแนกด้วยกลุ่มด้วยเบี้ยประกันภัยรับและมูลค่าของเงินกองทุนเป็นกลุ่มธุรกิจ
เป็นขนาดต่างๆ พบว่าในกลุ่มธุรกิจขนาดเล็กที่จำแนกด้วยเงินกองทุนมักประสบปัญหาความล้มเหลวมากกว่ากลุ่ม
ธุรกิจขนาดอื่นๆ ในขณะที่กลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่จะให้ผลไม่แตกต่างจากกลุ่มรวมทั้งอุตสาหกรรม
มากนัก แต่ถ้าหากเพิ่มระดับของเงินกองทุนและเน้นการลงทุน จะพบว่าช่วยบรรเทาปัญหาความไม่มั่นคงดัง
กล่าวลงได้ จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในหมวดธุรกิจประกันชีวิตหรือกลุ่มสถาบันการเงินต่างๆ ได้โดย
ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพธุรกิจนั้นๆ

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อผู้พิมพ์ เดือนฉาย ลิขสิทธิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

** c860102 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: SOLVENCY SURVEILLANCE IN INSURANCE/ SOLVENCY SURVEILLANCE IN THE

PROPERTY-LIABILITY IN INSURANCE INDUSTRY.

DUANCHAI SINGHTEP : SOLVENCY SURVEILLANCE IN THE PROPERTY-LIABILITY

INSURANCE INDUSTRY. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. DR.

SOTHITORN MALLIKAMAS , 98 pp. ISBN 974-626-320-4.

The objective of this thesis is to analyze solvency surveillance in the property-liability insurance industry by considering what factors are the determinants of solvency surveillance in the property-liability insurance industry. In this research divided into group of small companies, group of medium companies and group of large companies, each of which is classified by net premium written and capital fund. Pooling cross section data of 61 companies non-life insurers from 1990-1994 are used. Econometric model of general least square method is used for such empirical test.

It was found that the factors determinants of solvency surveillance in the property-liability insurance industry are common stock value, automobile and miscellaneous insurance. However, capital fund and public company are not determinants. If we classify the total insurers into six groups by net premium written and capital fund, it found that in group of small companies has more severe in solvency problem than in the others groups. While in group of medium companies and group of large companies are not different from total industry. If we increase the capital fund and investment in the company, it will help the companies relieve from the solvency problem. This idea can be used in the others financial institutes such as bank, financial companies and life insurance companies, but the user should adjust some topics and improve for appropriate.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ECONOMICS

สาขาวิชา..... -

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... ธีรอนชาต สอนันต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... โสภณ มอริส

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จรูปร่างได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากอาจารย์หลายท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสทธิธร มัลลิกะมาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาตลอดเวลาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุมา อัครกุล ประธานสภามหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศก พงษ์วิเศษกุลและอาจารย์ ดร.ชโยดม เสรวพรศิริ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและชี้แนะแนวทางแก้ไข อันเป็นประโยชน์เพื่อปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จรูปร่างไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจาก คุณสุรจิตต์ หวังหลี่ กรรมการผู้จัดการบริษัทไทยพาณิชย์ ประกันภัย จำกัด(มหาชน) ที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนในการศึกษาต่อ คุณวิจิตร ทิฆัมพรจรัส รองผู้อำนวยการ ฝ่ายรับประกันภัย คุณมาลี ตั้งวงศ์กิจศิริ ผู้จัดการแผนกรับประกันอัคคีภัย คุณวัลลภา รุจิกุลศิริ คุณเอติชัย โภคสมธากุล เจ้าหน้าที่แผนกอัคคีภัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่ทุกๆท่านในบริษัท คุณภาศพร วัฒนดำรงค์และบุคคลอื่นๆ ท่านที่ข้าพเจ้ามิได้เอ่ยนามในที่นี้ได้ให้ความช่วยเหลือและความกรุณาตลอดจนให้คำแนะนำที่มีคุณค่า ยิ่งมาโดยตลอดเขียนจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งเป็นที่เคารพยิ่ง พี่น้อง รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ได้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเป็นกำลังใจให้กับผู้เขียนด้วยดี ตลอดมา

อย่างไรก็ตาม ข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องทั้งหลายที่เกิดขึ้นผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

11 เมษายน 2540

เดือนฉาย สิงห์เทพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
	กิตติกรรมประกาศ.....	๑
	สารบัญ.....	๒
	สารบัญตาราง.....	๓
บทที่	บทนำ	
1	- การนำเสนอและความสำคัญของปัญหา.....	1
	- วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
	- ขอบเขตการศึกษา.....	7
	- ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
	- โครงสร้างการศึกษา.....	8
2	ทฤษฎีและงานวิจัยในอดีต	
	- ทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย.....	12
	- บรรณกรรมปริทัศน์.....	14
3	ลักษณะธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทย	
	- รายได้ ค่าใช้จ่าย และผลการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัย.....	19
	- วิเคราะห์การดำเนินงานของธุรกิจ.....	24
	- ข้อมูลทางสถิติเบื้องต้นของธุรกิจประกันวินาศภัย.....	32
4	วิธีการวิจัย	
	- การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ.....	49
	- แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา.....	52
	- สมมติฐาน.....	52
	- การทดสอบความเท่ากันของสัมประสิทธิ์ระหว่างสมการถดถอย 3 สมการ.....	54
	- ตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา.....	56
	- วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์.....	60
	- วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์โดยการใช้ข้อมูลภาคตัดขวางหลายปี.....	61

บทที่

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5	ผลการศึกษา	
	- การวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอย.....	66
6	สรุปและข้อเสนอแนะ	
	- สรุป.....	85
	- ข้อเสนอแนะและข้อจำกัด.....	95
	- ข้อเสนอเชิงนโยบาย.....	97
	รายการอ้างอิง.....	99
	ภาคผนวก ก	
	ภาคผนวก ข	
	ภาคผนวก ค	
	ภาคผนวก ง	
	ประวัติผู้เขียน	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	เบี้ยประกันภัยรับโดยตรงและอัตราการเจริญเติบโต(%) ของธุรกิจประกันวินาศภัย.....	9
1.2	สถิติของการประกันภัย จำแนกตามประเภทของการประกันภัย ระหว่างปี 2533-2537..	10
1.3	มูลค่าเบี้ยประกันภัยรับโดยตรง อัตราการเจริญเติบโต และการเปรียบเทียบเบี้ยประกันภัยกับค่า GDP ของการประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2528-2537.....	11
3.1	มูลค่าของจำนวนกรมธรรม์ จำนวนเงินเอาประกันภัย เบี้ยประกันภัยในช่วงปี พ.ศ.2533-2537	22
3.2	มูลค่าผลการประกอบการของธุรกิจประกันวินาศภัย ในช่วงปี พ.ศ.2533-2537.....	23
3.3	อัตราส่วนเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ(Net Written Premium)ต่อเบี้ยประกันภัยโดยตรง (Direct Premium)ของธุรกิจประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537 โดยจำแนกตามประเภทของการรับประกันภัย.....	25
3.4	อัตราส่วนเบี้ยประกันภัยที่เป็นรายได้(Earned Premium)ต่อเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (Net Written Premium) ของธุรกิจประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537 โดยจำแนกตามประเภทของการรับประกันภัย.....	26
3.5	ผลการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537 โดยจำแนกตามประเภทของการรับประกันภัย.....	27
3.6	อัตราส่วนค่าสินไหมจ่าย(Claim Paid)ต่อเบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้(Earned Premium) ของธุรกิจประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537 โดยจำแนกตามประเภทของการรับประกันภัย.....	28
3.7	อัตราส่วนค่าพาหนะจ่ายจากการรับประกันภัยโดยตรง(Paid For Direct Insurance) ต่อเบี้ยประกันภัยโดยตรง(Direct Premium)ของธุรกิจประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537 โดยจำแนกตามประเภทของการรับประกันภัย.....	29
3.8	อัตราส่วนค่าพาหนะจ่ายจากการรับประกันภัย(Paid For Reinsurance Assumed) ต่อเบี้ยประกันภัยส่งออก(Premium Ceded)ของธุรกิจประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537 โดยจำแนกตามประเภทของการรับประกันภัย.....	30
3.9	อัตราส่วนเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ(Net Premium Written)ต่อส่วนเกินจากสินทรัพย์ และหนี้สิน(Surplus)ของธุรกิจประกันวินาศภัย ระหว่างปี พ.ศ.2533-2537.....	31
3.10	จำนวนบริษัทที่มีอัตราส่วนเบี้ยประกันภัยรับสุทธิต่อเงินกองทุนที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	33

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.11	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิที่มีค่าเป็นบวกและเป็นลบ.....	35
3.12	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	38
3.13	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนเบี้ยประกันภัยรับสุทธิต่อเบี้ยประกันภัยรับทั้งหมดที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	39
3.14	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนเงินสำรองทางเทคนิคต่อสินทรัพย์สภาพคล่องที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	41
3.15	การกระจายของบริษัทที่มีกำไรและขาดทุนจากการเป็นผู้รับความเสี่ยง.....	42
3.16	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนกำไรจากการรับประกันภัยต่อรายได้สุทธิจากการลงทุนที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	43
3.17	จำนวนบริษัทที่มีอัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อเงินกองทุนเฉลี่ยที่เป็นบวก.....	44
3.18	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อเงินกองทุนเฉลี่ยที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	45
3.19	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนเงินสำรองอิสระต่อเบี้ยประกันภัยรับสุทธิที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	46
3.20	จำนวนบริษัทประกันวินาศภัยที่มีอัตราส่วนเงินสำรองทางเทคนิคต่อเงินกองทุนที่ไม่ได้มาตรฐาน.....	47
5.1	ค่าสถิติต่างๆ จากการประมาณค่า โดยการศึกษารวมทั้งอุตสาหกรรม.....	68
5.2	ค่าสถิติต่างๆ จากการประมาณค่า โดยการศึกษากลุ่มบริษัทที่มีขนาดเล็ก โดยการจำแนกด้วยเบี้ยประกันภัยรับ.....	70
5.3	ค่าสถิติต่างๆ จากการประมาณค่า โดยการศึกษากลุ่มบริษัทที่มีขนาดเล็ก โดยการจำแนกด้วยเงินกองทุน.....	72
5.4	ค่าสถิติต่างๆ จากการประมาณค่า โดยการศึกษากลุ่มบริษัทที่มีขนาดกลาง โดยการจำแนกด้วยเบี้ยประกันภัยรับ.....	74
5.5	ค่าสถิติต่างๆ จากการประมาณค่า โดยการศึกษากลุ่มบริษัทที่มีขนาดกลาง โดยการจำแนกด้วยเงินกองทุน.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.6	ค่าสถิติต่างๆ จากการประมาณค่า โดยการศึกษากลุ่มบริษัทที่มีขนาดใหญ่ โดยการใช้ ข้อมูล ค่าเบี่ยงแปรผันกับรวมจำนวน.....	78
5.7	ค่าสถิติต่างๆ จากการประมาณค่า โดยการศึกษากลุ่มบริษัทที่มีขนาดใหญ่ โดยการใช้ เงินกองทุนจำนวน.....	81
5.8	ทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร.....	82

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย